

IL-MILIED

Tista' tgħid li l-Insara kollha jinħassu l-aktar miġ-buda lejn Gesù, il-Feddej, minn dak li tgħallimna l-Knisja Mqaddsa fuq it-twelid tiegħu, fil-faqar u f'rokna ta' għar imwarrab ta' Betlehem. In-nies aktar lemġiet il-qdusija ta' Gesù, mita ried jidher fqir fi twelidu, milli meta wera ruħu bħala mġhallem tal-ġnus, meta xerred it-twemmin tal-ħajja l-ġdida minn kulfejn għadda, meta għamel l-akbar għeġubijiet, meta fixkel il-għerf tas-sinagogi u mita ta ruħu f'idejn l-għedewwa li qerduh. Il-Milied jiġbor fih il-kobar kollu ta' Sidna Gesù, għax kulħadd jifhem li s-sultan tal-ħilejjaq kollha ried jitwieled f'maqjel, biex juri l-imħabba tiegħu u jfisser li l-faqar m'hux u la dnuv u l-anqas għar.

Kulħadd fehem dan, hekk il-għorrief kemm in-nies it-twajba u ta' qalbhom safja għax tarbija mibgħuta mis-sema riedet titwieled fuq qabda ħuxliet mita setgħiet titwieled f'palazz qalb il-ġid u kulma trodd id-dinja.

Għalhekk l-akbar pitturi fittxew iħozzu t-twelid ta' Gesù fil-għar ta' Betlehem fl-aħjar kwadri tagħhom li l-lum jinsabu fl-aqwa palazzi u l-aqwa mużej tad-dinja. It-twelid ta' Gesù, il-Milied Imqaddes, b'ommu Marija u San Ġużepp, u r-raġġajja u l-bhejjem tagħhom xerrdu ma' kullimkien il-ġrajja miktuba fil-kotba mqaddsa.

Barra mix-xogħol tal-pitturi fid-djar tal-għionja, il-poplu għaraf ifakkar lit-tfal u lin-nies ta' moħhom qasir billi juri kull sena t-twelid ta' Kristu fil-Presepju maħdum, tista' tgħid, bla ebda sengħa iżda li jiswa daqs l-aqwa pittura ta' l-akbar artist li qatt deher.

U għall-Presepju jithajjar kulħadd, il-fqir u l-għani, it-tifel u r-raġel, ix-xebba u l-miżżewġa. Kien hemm xi żmien illi Presepji l-aktar sbieħ u għionja li kienu jiswew flejjes kbar kienu jsiru u jinżammu biex in-nies tarahom. Il-lum ma jintilfux wisq flus fiż-żina imma Presepji jsiru u n-nies dejjem tħobb tarahom daqs mita kienu jsiru sbieħ kif għidna.

Kemm tfal il-lum malli joqrob Diċembru jaħsbu għall-Presepju! x'aktar l-ewwel xewqa jkun qatagħha t-tifel meta ommu tixtrilu bambin żgħir tax-xama', ikun għadu bilkemm telaq jimxi. Dak ikun merfugħ f'kaxxa u

s-sena ta' wara jerga' johrog' u ommu tkun thajru inib-bet quddiemu f'bieqja, platt jew sjun, qabda xghir fuq ftit tajjar niedi mizmum fid-dlam biex jibqa' abjad u ma jhndarx bid-dawl tax-xemx. Sena wara, it-tifel ikun irid il-grotta, il-ghar ta' Betlehem, biex fih iqiegħied lill-bambin u jixgħiel quddiemu xemgha jew musbieħ. Is-sena ta' wara jkun irid igħammar il-ghar, San Ġuzepp u l-Madonna l-ewwel nies, imbagħad jaħseb biex ikabbar il-grotta u jwassa' l-blat biex jimla' kaxxa kbira li ssir il quddiem Presepu suret in-nies. U hekk dejjem sar malli t-tifel beda jisma' l-priedki u jaqra l-kotba tal-Knisja u jifhem x'għid kbir kien dak li fih twieled Iben Alla u kif kulhadd u kollox qam ferħan dak in-nhar għax il-bniedem sab min jaqbeż għalih biex jehelsu mill-jasar tad-dnub ewlieni ta' Adam maħluq bla ħtija.

U sold wara l-ieħor il-pasturi żdiedu, ir-ragħajja, il-bhejjem tagħhom, l-imghaġġeb għarkubtejh, bil-kappell f'idu u dir-ghajh miftuħa, mistagħģeb b'dak li qe'd jara fil-ghar imdawwal bid-dawl safi tas-sema. Il-għannejja fil-bogħod ifiġġu minn qalb il-blat imghannqin bħal aħwa għax ir-re tas-Sliem kien twieled, id-daqqaqa taż-żaqq u tat-tabal li haġgu jnebbħu n-nies b'dak li kien ġara. Il-furnara niezla mill-midfina biċ-ċurniena tad-dqieq fuq rasha biex tagħmel il-għaġna u ssawwar il-ftajjar għal dak il-għid, biex it-tfal jifirħu u l-foqra jiffarrġu. U hekk il-Presepu jsir mera tal-Fidi Nisranija, imħabba bejn il-ġirien u l-egħdewwa, bejn il-qraba u għorba.

U l-Presepu jiġbed in-nies tal-ħāra kollha: it-tfal jixxabtu biex jaraw bejn in-nies miġbura; in-nisa għarkubtejhom itawlu għonqhom biex jaraw dik il-ħlewwa ta' tarbija tax-xama' donnha se ttir bil-ferħ lejn ħdan om-mha. Irġiel bil-wieqfa jittawlu qajl qajl u jgħidu f'qalbhom xi talba u baxx baxx inewlu xi sold fil-kannestru għaž-žejt jew għax-xama' tal-Presepu. Haġa tal-għaġeb, ftit blat tal-kartapesta, erbat idjar tal-kartun, qabda pasturi ta' sitt ħabbiet il-wieħed, sitt xemgħat fil-irkejjen, u ftit bċejjeċ tal-ħiġieġ il hawn u 'l hinn. Haġa ta' xejn, iżda kollox flimkien priedka ħelwa u ta' fejda kbira li tidħol fil-qalb u ġġib id-dmugħ fuq xfar il-għajnejn. Ix-xahar kollu tibqa' n-nies issemmi l-Presepu ta' Salvinu, x'għa-qal ta' tifel, kemm ħaseb għal ħwejjeġ, ma temminx daqs-xejn ta' qaswit għadu jmur l-iskola. Kollox fih dak in-

nitfa ta' Presepju: u dak il-bambin mnejn kisbu? xi hlewwa ta' tfajjel, x' wiçç ta' qdusija dik il-Madonna, fejn sabha? Ftit rajna bħalu dal-Presepju; mindu, Alla jaħfirlu, miet Indrì ta' Valent qatt ma rajna bħalu, Presepju bħal dan! Tassew ma mortx tarah, Manann? Bu għalik, mur il-lejla wara l-għasar malli jkun xegħlu, u hu lil Dedina għax tibqa' tiftakar, ruħi binti. Ara li ma tonqosx!

Ighidu li għat-Tre-rè għandu jżid l-igmla u t-tliet slaten Magi. Jien żgur nargħa' mmur u nargħa' nieħu lit-tfal għax tilfu għaqalhom fuqu, dal-Presepju, u għandhom biex, nargħa' ngħidlek. Idejh imbierka, dak Salvinu, għandu biex jiftaħar missieru, kulma jaraw għajnejh jagħmlu idejh, Alla jħarsu minn kull għajn. Dak saċerdot għad narawh jekk Alla jisilfu l-għomor! għax minn fil-għodu tidher il-gurnata.

T. Z.